

§ 240

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Veronika Honkasalon talousarvioaloitteesta määrärahojen varaamisesta elämäkatsomustiedon oppikirjoihin peruskouluissa

HEL 2019-003314 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden mukaisesti elämäkatsomustiedon opetuksen tehtävänä on edistää oppilaiden kykyä etsiä hyvää elämää. Tavoitteena on täysivaltainen demokraattinen kansalaisuus globalisoituvassa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa. Tämä edellyttää elämäkatsomustiedon opetukselta monipuolisen katsomuksellisen ja kulttuurisen yleissivistyksen kartuttamisen lisäksi eettisen ja kriittisen ajattelu- ja toimintakyvyn sekä oppimisen taitojen kehittämistä.

Elämäkatsomustiedon opetukselle asetetut tavoitteet edellyttävät työtapojen valinnassa turvallista ja avointa oppimis- ja keskusteluympäristöä, jossa oppilas kokee tulevaisuutensa kuulluksi ja arvostetuksi. Elämäkatsomustiedon opetuksessa pyritään kiireettömyyteen ja avoimuuteen, luottamuksellisen keskusteluilmapiiirin luomiseen. Yhteisiä, opettajan ohjaamia tutkimuskeskusteluja rikastetaan toiminnallisilla aktiviteeteilla, saduilla, kertomuksilla, leikeillä, musiikilla, kuvataiteella ja draamalla. Työtavoissa hyödynnetään erityisesti oppilaille itselleen tuttuja digitaalisia ympäristöjä. Yhteistyötä eri järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa tehdään esim. kutsumalla vierailijoita kouluun tai tekemällä opintoretkeä. Nämä työskentelytavat toteuttavat uuden opetussuunnitelman tavoitteita.

Helsingin kaupungin peruskoulut päättävät itsenäisesti pedagogisin perusteluin, millaisia oppimateriaaleja katsomusaineiden opetuksessa otetaan käyttöön ja mitä oppikirjoja opetukseen hankitaan. Elämäkatsomustiedon oppimateriaalien tarjonta on viime vuosina parantunut, ja näin kouluilla on paremmat mahdollisuudet tehdä materiaalivalintoja.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 28.8.2019 mennessä valtuutettu Veronika Honkasalon ja 22 muun valtuutetun talousarvioaloitteeseen:

Helsingissä elämäkatsomustiedon opiskelijoiden määrä peruskouluissa on noussut tuhansilla viime vuosina (tällä hetkellä oppilaita on n. 8000). Voimakkaasta kasvusta huolimatta elämäkatsomustiedon oppilaat opiskelevat pääpainotteisesti omien muistiinpanojen varassa.

Kirjattomuutta on perusteltu myös sillä, ettei peruskoulun elämäkatsomustiedon opetuksen oppikirjoja ole tällä hetkellä saatavilla. Peruskoulun opetussuunnitelman mukaiset oppikirjat ovat kuitenkin ilmestyneet sekä alakoulun että yläkoulun osalta alkuvuodesta.

On yhdenvertaisuuden näkökulmasta erittäin ongelmallista, että elämäkatsomustiedon oppilaat asetetaan eriarvoiseen asemaan muiden katsomusaineiden oppilaiden kanssa.

Tällä hetkellä 42 % helsinkiläisistä ei kuulu mihinkään uskontokuntaan. Tämä heijastuu omalta osaltaan kasvavaan elämäkatsomustiedon oppilaiden määrään. Myös tämän johdosta oppikirjojen ja muun materiaalin pitää olla kunnossa ja laajasti saatavilla.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Aloite_Talousarvioaloite määrärahojen varaamiseksi elämäkatsomustiedon oppikirjoihin peruskouluissa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano